

Focus PO
Wijst je de weg

De vix uitgelegd

Door Wijnand Gijzen, Emila Bijl en Ynte Essers.

5 juni 2023
Versie 2

De vix uitgelegd

In Focus PO wordt er voor het aflezen van toetsresultaten gebruikgemaakt van de vaardigheidsindex (vix). Dit is een opbrengstmaat bedoeld om goed te kunnen vergelijken. Het maakt dan niet uit met welke toetsaanbieder je werkt. In deze publicatie wordt uitgelegd hoe de vix werkt en wat je ermee kunt doen.

Meetschalen

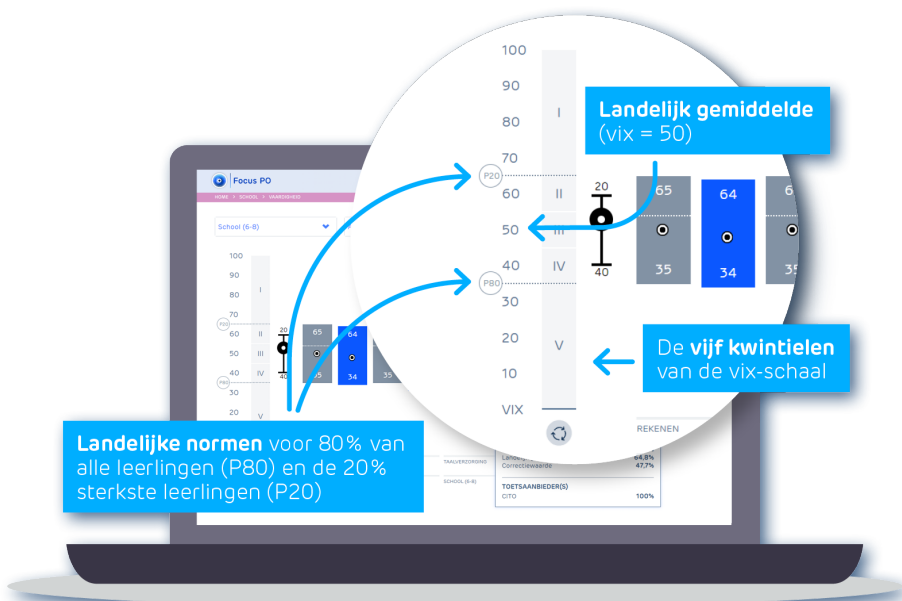
Als je van een voorwerp de lengte wilt meten, kun je ervoor kiezen om dat te meten in centimeters of inches. Je keuze is afhankelijk van de situatie en van het doel van de meting. In alle gevallen meet je de lengte. Zo werkt het ook met leeropbrengsten. Elke toetsaanbieder werkt met een eigen systeem van meetschalen. Soms worden de verkregen scores ook nog omgezet naar andere schalen, denk bijvoorbeeld aan een DLE of een vaardigheidsniveau. De vix is een meetschaal die over alle andere meetschalen heen ligt, zodat je makkelijk kunt vergelijken. Met de vix is het ook mogelijk om alle leeropbrengsten van alle leerlingen in een school bij elkaar te nemen. Zonder dit is het niet goed mogelijk om op schoolniveau (nauwkeurig) leeropbrengsten te vergelijken.

Groei van een leerling

De vix-schaal loopt van 1 tot 100 en het landelijk gemiddelde voor elke toets op elk meetmoment is altijd 50. Aan de hand van een vix kun je zien hoe een leerling zich ontwikkelt. Als de vix van een leerling door de tijd heen min of meer gelijk blijft, dan maakt hij een groei door zoals alle andere leerlingen in Nederland die op hetzelfde niveau functioneren. Gaat de vix door de tijd heen omhoog, dan groeit de leerling harder. Een dalende vix betekent dat de leerling langzamer groeit.

Kwintielen en landelijke normen

De 100 punten op de vix-schaal zijn verdeeld in vijf gebieden waarin zich elke keer twintig procent van de leerlingen bevindt. Elk gebied wordt een kwintiel genoemd. Naast de schaal staan twee bolletjes met daarin p20 en p80. Dit zijn de landelijke normen. De p20 is de grenswaarde die door de twintig procent hoogst scorende leerlingen in Nederland wordt behaald. Dit bolletje staat bij een vix van 65. Het betekent dat de sterkste twintig procent van alle leerlingen in Nederland een vix behaalt van 65 of hoger. De p80 is de grenswaarde voor de grootste groep leerlingen in Nederland. Dit wordt ook wel de ondergrens van de middenmoot genoemd. De p80 staat bij een vix van 35. Het betekent dat tachtig procent van de leerlingen in Nederland een vix haalt van 35 of hoger. Dit klopt ook, want boven een vix van 35 tel je vier kwintielen die samen tachtig procent maken.

Schoolambities

Een school kan in Focus PO haar eigen ambitieprofiel kiezen. Dit is een grijs balkje in het scherm. Het wordt een profiel genoemd omdat het uit twee ambities bestaat: een voor de sterkste twintig procent van de leerlingen in de school, een leerjaar of in een groep (p20), en een voor de grootste groep leerlingen in de school, een leerjaar of in een groep (p80). Met twee ambities kun je de leeropbrengsten voor verschillende delen van de leerlingpopulatie sturen. Dit werkt beter dan één ambitie in de vorm van een gemiddelde. Sturen op een gemiddelde is namelijk lastig omdat het getal gevoelig is voor extreem hoge of lage scores. De schoolambities van een school kunnen lager of hoger liggen dan of gelijk zijn aan de landelijke normen. De bovenste waarde in een grijs balkje is de p20 en de onderste waarde is de p80.

Schoolweging

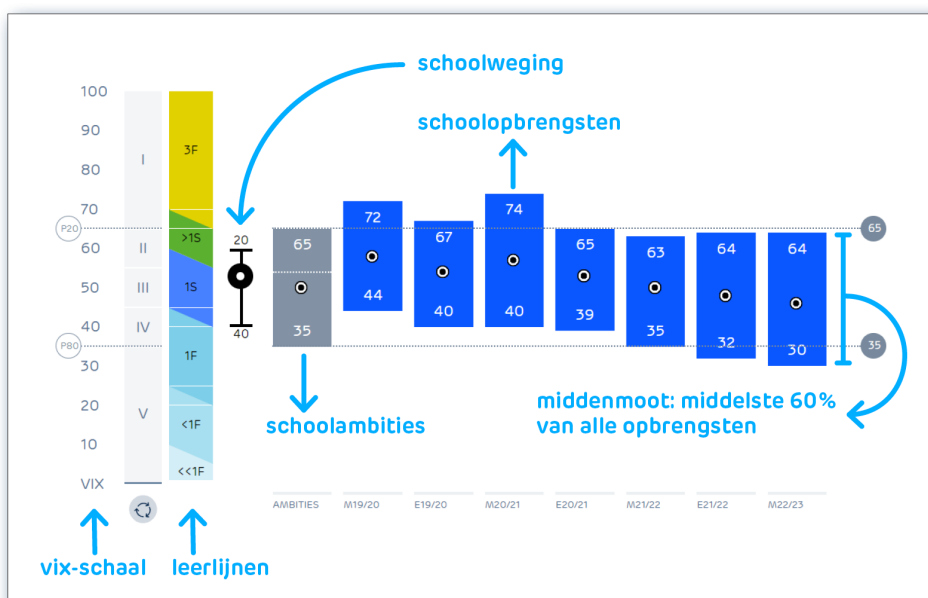
Een deel van de vix-schaal loopt gelijk aan de schaal van de schoolweging. De schoolweging is een belangrijk getal en ligt ergens op een schaal van 20 tot 40. Het landelijk gemiddelde ligt op 30. In het scherm van Focus PO is dit de korte zwarte lijn met het oogje rechts van de vix-schaal. De schoolweging geeft de gemiddelde opbrengstverwachting van jouw leerlingpopulatie. Op de zwarte lijn wordt dit weergegeven met een rondje. Bij een schoolweging van 33 bijvoorbeeld, hoort een vix van 47. Omdat de schoolweging een gemiddelde is, moet je dat vergelijken met een ander gemiddelde. Dat kan met het gemiddelde van de schoolambities die je herkent aan de zwarte stip in het midden van een grijs balkje. Het witte stippelijntje is de vix die bij de schoolweging hoort. Je kunt zo zien waar je schoolambities zich bevinden ten opzichte van de opbrengstverwachting.

Leeropbrengsten

In Focus PO worden de leeropbrengsten weergegeven door middel van blauwe balkjes. Deze staan altijd rechts van de grijze ambitiebalkjes. De donkerblauwe balkjes zijn de schoolopbrengsten. De bovenste waarde geeft aan welke vix-score er door de twintig procent sterkste leerlingen in de school zijn behaald. Deze waarde vergelijk je met de schoolambitie p20 (en eventueel met de landelijke norm p20). De onderste waarde geeft aan welke vix-score door tachtig procent van de leerlingen in de school zijn behaald. Deze waarde vergelijk je met de schoolambitie p80 (en eventueel met de landelijke norm p80). De lichtblauwe balkjes zijn de leerjaar- of groepsopbrengsten.

Middenmoot

In alle gevallen geldt dat een blauw balkje de middelste zestig procent van alle opbrengsten weergeeft. Dat is belangrijk, omdat de middenmoot vaak het vertrekpunt is van het onderwijs. Is het blauwe balkje breed, dan zijn liggen de vix-scores in de middenmoot verder uit elkaar. Een leerkracht zal dan meestal meer moeite hebben om te differentiëren. Is het blauwe balkje smal, dan liggen de vix-scores in de middenmoot dicht bij elkaar. Differentiëren zal dan meestal minder moeilijk zijn. In alle blauwe balkjes staat ook een zwarte stip. Dit is het gemiddelde van de vix-scores van alle leerlingen van de school, het leerjaar of de groep. Dit gemiddelde is te vergelijken met het gemiddelde van de schoolambities of met de schoolweging.

Referentieniveaus

Als je op een stip in een ambitie- of opbrengstenbalkje klikt, opent zich een pop-up en krijg je informatie over de referentieniveaus. In de ambitiebalk zie je de aantallen leerlingen die in groep 8 aan de referentieniveaus moeten voldoen. Deze aantallen passen bij het gekozen ambitieprofiel. In de pop-up lees je af hoeveel procent van de leerlingen op weg is naar de referentieniveaus in groep 8. In alle ambitie- en opbrengstenbalkjes voor de vakken rekenen, lezen een taalverzorging, krijg je ook informatie over de kengetallen uit het onderwijsresultatenmodel. Een bijzonder 'vak' is de RLT-mix waarin de drie vakken worden gecombineerd. Dat laatste zou niet mogelijk zijn geweest zonder de vix. De RLT-mix is belangrijk, omdat de Inspectie van het Onderwijs mede aan de hand hiervan de kwaliteit van het onderwijs in jouw school beoordeelt.

